

**Tractatvs De Execvtoribvs Vltimarvm Volvntatum duorum
celeberrimorum iurisconsultorum**

Canis, Johannes Jacobus

Constantia, 1593

VD16 ZV 2896

56. Executor vel commissarius an cogi possit ad officium suscipie[n]dum:
susceptum verò implendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63406](#)

IOAN. IACOB. à CANIBVS

intelligens quid agatur, sed vana est dubitatio,
cùm nullum negotium suum vel alienum agere
valeant: vt l. furiosum. C. qui testam. facere
possunt. & l. furor. ff. de sponsalibus. quare
congruentius obmittimus.

56 Quæro t̄ quarto, utrum executor vel
commissarius cogi possint ad officium prædi-
Etum suscipiendum, vel susceptum adimplen-
dum? Quidam, vt Accursius. in l. nulli. C. de
epis. & cler. sensere, quod sic: arg. l. alio. ff. de
ali. & ciba. leg. l. si legatarius. ff. de lega. 3. l.
cogi. in prin. & §. & generaliter l. posse. ff. ad
Treb. in authen. de eccl. tit. §. si autem. & §.
si quis autem. in fin. Et pro his est arg. in c. nōs
quidem c. tua nos & c. Ioannes. de testam. ff. de
peti. hære. l. hæreditas. in fin. C. de fideicom. l.
fin. in fin. & in auth. ibi posita cùm prædicta.
l. nulli. Item, quia t̄ quisq; cogi potest ad perso-
nalia munera subeunda qualis tutela est, atq;
similia l. i. §. i. suprà c. & l. munerum, id est,
responso. & §. qui ad noua. ff. de mune. & ho-
mo. sed exequi legata in pios usus, fauore reli-
gionis, videtur quoddam munus de æquitate
canonica: vt c. tua. & c. Ioannes, de testam.
& præ.

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

¶ præall. l. nulli. cum reliquis suprà dictis.
ergo cogetur ad istud. Item, quia voluntas te-
stat. habet vim legis, nec potest infringi: vt. C.
de sacros. eccl. c. vt inter. C. de epis. & cle. l. si
quis ad declinandā. & inst. de obl. que ex quasi
cōtract. §. fin. pro quibus facit. C. cōmunia de
leg. i. i. circa med. & in auth. de eccl. ti. §. fin-
autem legatum. ¶ §. seq. cum d. c. Ioan. Ergo
debet seruari. † Item, quia sicut delegatus po- 5 8
test compelli à delegante, vt suam delegatio-
nem & commissionem perficiat: vt l. i. C. qui
pro sua iurisd. c. pastoralis de offi. deleg. sic etiā
dominus episcopus debet posse compellere com-
missarium constitutum à se, vel à testatore, vt
suscipiat commissionem & delegationem, sal-
tem quo ad nudum ministerium & nudum fa-
ctum: vt c. nos quidem suprà de testam. Goff.
verò, putauit talem non cogendum suscipere
officium, neq; susceptum exequēdum; quoniam
hoc officium procedit à vera voluntate: sed
arbiter non compellitur suscipere arbitrium.
neq; ferre laudum: vt l. 3. §. 1 ff. de arb. Secun-
dò, quia hoc officium, est quædam procuratio,
sed procurator non cogitur procurare: vt ff.
de pro-

IOAN. IACOB. à CANIBVS

de procur. l. multis. ergo nec executor. Tertio,
 quia hoc officium assimilatur negotiorum ge-
 stori, sed negotiorum gestor non cogitur: ut. C.
 de nego. gest. l. tuto. merito nec executor. Quar-
 to, quia executor similis videtur curatori bo-
 nis constituto, qui non compellitur: ut l. 2. §. 3.
 ff. decura. bonis dando. Igitur nec executor vel
 cōmissarius. Quinto quia cōmissarius vel ex-
 59 ecutor par est legatario: sed nullus legatarius
 cōpellendus est suscipere legatū quod alterite-
 stituturus est: ut l. nam quod s. non omnis & l.
 cog. §. & generaliter. ff. ad Treb. sic videlicet
 talis non erit cogendus. Sexto quia ille nō debet
 granari, qui nō suscipit cōmodum ex testamēto.
 ab l. eo. C. de fideicom. l. 2. circa fin. C. cōmunia
 de leg. facit. ff. de condi. & demon. l. si cui le-
 gatum. i. responso. sed iste non habet commo-
 dum: ergo & c. Et ista opinio placuit Specula-
 tori in §. nunc verò aliqua. versic. hic queri-
 tur vtrum. Et istam opinionem tenet etiam
 Salic. in l. nulli. quia est in potestate sua, ut ibi,
 & authen. licentia. iuncta l. s̄epe. ff. de offic.
 presi. & l. non quicquid. ff. de iudi. Non ob-
 stant iura, quæ contradicunt: quia intelli-
 guntur.

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

guntur, quod acceptauit officium: quia tunc
bene compellitur sicut supra de arbit. dixi-
mus. & ita intelligitur d. gloss. quod si velit
perdere legatum non poterit cogi. Sic ergo te-
nenda est regula, quod compelli non debet.
† Fallit primò, ubi acceptasset expressè: quia 60
compellitur: sicut dixi de arbit. in l. 3. q. 1. ff.
de arbit. & c. tua. & c. Ioan. de testament.
Fallit secundò, quando acceptauit legatum:
quia videtur agnouisse voluntatem defuncti:
vt l. 1. in fin. ff. ubi pupillus educari debet.
Et idem † est in tutori: quia recipiendo le-
gatum videtur acceptare tutelam, vt l. penul-
tim. C. de legat. & ff. de executor. tutel. l. Ne-
sennius. quod est verum, etiam si sit unicum
tantum & simplex: quia præsumitur factum
ob hanc causam tantum: vt in d. l. penultim.
& l. nec adiecit. ff. pro scio. † sic etiam pa-
ter recipiendo legatum cogitur filium eman-
cipare l. si cui. in 2. & 3. responso. ff. de con-
dit. & demon. l. cogi. q. si paterfa. ff. ad Treb.
quod est verum, nisi sit inhabilis ad dictam
executionem puta quia est frater minor:
quia non potest esse: vt cle. exini. S. cupientes.
de verb.

IOAN. IACOB. à CANIBVS

de verb. signi. Et dixi in precedente quæstio.
versi. s. quia recipiendo legatum, non videtur
acceptare, sicut nec tutor ut l' admin. C. de leg.

63 † Fallit tertio, quando unum legatum soluit.
vel alias pro hærede gesit: quia videretur cō-
sensisse voluntati testatoris l. pro hærede. ff. de
acquiren. hære. Et l. si quis uxori. ff. de falso
Et ita tenet Ioan. Andr. Cardi. Et omnes in c.

64 Ioannes de testam. Fallit quartò † quando ta-
lis executor esset consanguineus coniunctus ipsi
testatori quia coniunctio sanguinis tatum ope-
ratur, quantum si expresse acceptasset: per l. si
seruus communis. ff. de donat. inter virum &
uxorem. Et l. in sponsalibus. ff. de sponsalibus.
Et placuit Bar. in l. l. ff. de leg. 2. Fallit quinto
quando acceptauit literas testatoris, vel hære-
dis, aut alterius requirentis eum super dicta
executione, nec contraxit. ut not. gloss. in cle.
l. de procur. Et l. si filius. ff. ad macedo. Et te-
ner Abb. sic. in c. Ioannes. de test. Et idem for-
tius si subscriptis se illis literis, vel testamento,
ut l. uxori ff. de fal. Et l. ex sententia. ff. de te-
stamen tutel. Et no. Abb. in d. c. Ioan. Fallit 6.

65 † quando adscriptis sibi aliquid in testam. vel
adscripto

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

adscripto consensit in vita sive post mortem :
vt not. Bart. in d. l. i. in 3. col. ff. de leg. 2. Fal-
lit 7. in † executore constituto & creato per 66
episcopum vel præsidem, qui appellatur dati-
nus, vt l. nulli. C. de epi. & cle. l. 4. ff. de alim.
& ciba. legat. quia poterit à dictis iudicibus
cogi ex officio suo loco deficientis actionis : vt
l. plane. & ibi probat. ff. de leg. 1. Sed in casi-
bus præcedentibus poterit etiam cogi actione
ex testamēto, sicut diximus cogi delegatum su-
scipere delegationem. † Fallit octauo quando 67
constitutus executor in testamento fuit præsens
& tacuit: quia videtur consensisse, quoniam
ubi agitur de honore vel cōmodo, præsens &
tacens videtur consentire, vt l. qui patitur. ff.
manda. Sed acceptare talem executionem &
commissariam, est salutare animæ acceptan-
tis, & refutare, est peccatum: vt not. gloss.
singularis in c. sicut 11. qd. 1. nam hoc est de iu-
re naturali, & hoc probat text. in 5. si verò
expressim. in authen. de hæred. & fal. Item,
quia ubi agitur de honorabili bono, quale hoc
esse censemur, quis tacendo dicitur consentire,
vt not. Innocen. in c. in genesi. de elect. & al-

D leg. d.

IOAN. IACOB. à CANIBVS

leg. d. l. qui patitur. & ita tenuit domi. Andr.
Barba. in d. c. Ioan. de Testa. Ioan. Andr. &
quasi omnes doct. in d. c. Ioan. tenent contra-
rium, quod hoc non videtur consentire per l.
filius fam. s. in ui. ff. de procu. & l. si de meis.
s. recepisse. ff. de arbit. & i. em tenet Pau. &
Cardi. in cle. i. de testament. & Ioan. Andr.
in addit. Specu. de arbit. s. sequitur. verbi.
sed nunquid per d. s. iniur. & Lud. Roma. in l.
que dotis. ff. soluto matri. sed Barto. dicit, quod
ibi loquitur de procurat. cuius officium vile
est. secus forsan in hoc, cuius officium videtur
esse nobile, quod sanè non placet: quia cum sit
nudi facti, & competit mulieribus, pueris,
excommunicatis, & bannitis, ut dixi. q. 3. in
multis articulis, non percipio in quo consistat
ista nobilitas: & ideo non recederem à com-
muni opinione. Et allegata per ipsu[m] summu[m]
to intelligi, quando non sunt
onerosa.

SECVN-